

CDA ZWARTEWATERLAND VERKIEZINGSPROGRAMMA

2026-2030

Zwartewaterland

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	2
KERNWAARDEN	3
<i>Recht doen</i>	<i>3</i>
<i>Eigen en gezamenlijke verantwoordelijkheid.....</i>	<i>3</i>
<i>Omzien naar elkaar.....</i>	<i>4</i>
<i>Doorgeven wat van waarde is.....</i>	<i>4</i>
INWONERS.....	5
Zorg en zekerheid.....	6
Welzijn.....	8
Vrijwilligerswerk.....	10
Sport.....	11
Samenwerking met inwoners.....	12
RUIMTE EN ECONOMIE	13
Wonen.....	14
Klimaat.....	16
Energie.....	17
Agrarische sector	18
Verkeer en mobiliteit	19
Huisvesting migranten.....	20
Regio Zwolle	21
Lokale economie.....	22
Toerisme en cultuur	23
BESTUUR EN FINANCIËN	24
Rol van de raad	24
Gemeentefinanciën	25

Inleiding

“Samen voor Zwartewaterland: zorg dragen voor wat goed is en verbeteren voor de toekomst. “

In de kern is dit een vorm van ‘rentmeesterschap’. We lenen de wereld van onze kinderen en de generaties die daarna komen. Het is onze taak om die wereld beter achter te laten dan hoe wij hem bij onze geboorte hebben gekregen. Daarbij behouden we de goede zaken, en proberen we de zaken die niet goed gaan, te verbeteren.

In Zwartewaterland is het fijn leven. Veel gaat goed: we hebben een sterke onskent-ons cultuur. Inwoners leven samen en ontmoeten elkaar via de kerk, tijdens sport of ontspanning of tijdens één van de vele activiteiten die georganiseerd worden. Dit via bijvoorbeeld cultuurinitiatieven, zoals muziek- en toneelverenigingen, festivals en evenementen. Het CDA is hier trots op. Dit willen we behouden en versterken.

Toch zijn er ook zaken waar het beter kan: sommige inwoners hebben fysieke/psychische klachten of hebben weinig sociale contacten en komen daardoor zelden buiten de deur. Dit speelt ook bij onze jongeren. Ondanks de vele sociale netwerken in onze gemeente voelen zij soms onvoldoende uitgenodigd om met de samenleving mee te doen.

Daarnaast zijn er in de fysieke omgeving een aantal grote uitdagingen: er zijn te weinig (betaalbare) woningen, de agrarische sector en daarmee de agrariërs staan nog steeds onder druk, er is geen ruimte op het elektriciteitsnet en er moet veel gedaan worden om te verduurzamen.

Op die onderwerpen moeten we verbeteringen aanbrengen en dit vraagt een duidelijke visie van ons. Het rentmeesterschap-principe verplicht christendemocraten om daarop *vooruit* te kijken en te investeren in verbeteringen. Het CDA wil de leiding nemen om *samen* met inwoners deze aandachtspunten aan te pakken.

In dit verkiezingsprogramma doet het CDA Zwartewaterland voorstellen voor de komende raadsperiode van 2026 tot 2030. We behandelen in de volgende hoofdstukken eerst een aantal algemene uitgangspunten en geven vervolgens onze visie op een aantal inhoudelijke thema's. Elk thema is voorzien van enkele concrete standpunten.

Wij wensen u veel leesplezier. Kunt u zich vinden in onze waarden, wensen en standpunten? Dan rekenen wij op uw stem op 18 maart 2026 en werken we de komende jaren *Samen aan Zwartewaterland!*

Kernwaarden

De kern van het christendemocratisch gedachtegoed is te vatten in vier kernwaarden die gegrond zijn vanuit de Bijbel, namelijk: 'publieke gerechtigheid', 'gespreide verantwoordelijkheid', 'solidariteit' en 'rentmeesterschap'. De leden van het CDA streven deze kernwaarden na in het dagelijkse en politieke handelen.

Deze vier kernwaarden zijn voor ons wegwijzers. Het doel daarvan is om mensen in hun gezin, hun directe omgeving en in de samenwerkingsverbanden waar zij onderdeel van uitmaken tot hun recht te laten komen (publieke gerechtigheid). Dit zodat zij, naar individueel vermogen, een bijdrage leveren aan de samenleving (gespreide verantwoordelijkheid), daarbij omzien naar elkaar (solidariteit) en samen bouwen aan een perspectiefrijke toekomst voor toekomstige generaties (rentmeesterschap).

Recht doen

Publieke gerechtigheid: de rechtsstaat waar de overheid onderdeel van uitmaakt, is een onmisbare voorwaarde voor de bescherming van menselijke waardigheid. De overheid heeft de taak om mens en schepping tot hun recht te laten komen, vrede en veiligheid te bewaken en het recht te onderhouden.

Dat betekent dat ieder mens telt. Dat inwoners zich gehoord voelen wanneer zij een beroep doen op de overheid. Dat het voor inwoners duidelijk is waar zij terecht kunnen bij vragen. Het CDA pleit voor een bestuurscultuur die de inwoner vertrouwen geeft. Dat betekent dat de bestaande manier van werken voortdurend aandacht vraagt. Met het oog op regelgeving moeten wij altijd kritisch te zijn. We blijven bij zowel huidige als nieuwe wet- en regelgeving scherp op nut en noodzaak en wetgeving moet altijd voldoen aan de menselijke maat. Daarnaast hebben inwoners recht op een veilige omgeving. Dat betekent dat de overheid zowel in de sociale als fysieke leefomgeving veiligheid probeert te faciliteren en stimuleren en moet handhaven wanneer de veiligheid in het geding komt.

Eigen en gezamenlijke verantwoordelijkheid

Gespreide verantwoordelijkheid: mensen, organisaties, bedrijven en overheden dragen een eigen en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de schepping en het algemeen welzijn, om zowel persoon als gemeenschap te laten floreren. De overheid is niet het centrum, maar een onderdeel van de samenleving. Zij moet ruimte laten voor variëteit en veelkleurigheid. Het CDA wil daarin een verbindende rol spelen tussen inwoners en de lokale overheid. Dit allereerst door meer inspraakmogelijkheden van bewoners te organiseren en bij grote, ingrijpende beslissingen altijd inwoners te betrekken. Daarnaast ook door ideeën en mogelijke veranderingen te benoemen en te faciliteren zodat inwoners zelf keuzes kunnen maken en hun eigen verantwoordelijkheid echt kunnen nemen.

Omzien naar elkaar

Solidariteit: mensen zijn aan elkaar gegeven. Ze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en zijn het gelukkigst als zij in gemeenschap met anderen leven, waarin ze worden gezien en gewaardeerd. De overheid heeft de taak om te beschermen waar nodig en de ontplooiing van mensen te stimuleren. Als het gaat om ontvangen van zorg, het vinden van werk of het kunnen deelnemen aan activiteiten en zingeving, zorgt de gemeente ervoor dat iedereen kan meedoen aan de samenleving. Dit doet de overheid door zorg te bieden, maatschappelijke initiatieven te ondersteunen en inwoners met elkaar en met deze initiatieven in verbinding te brengen.

Doorgeven wat van waarde is

Rentmeesterschap: vanuit de Bijbel betekent rentmeesterschap dat God de aarde heeft geschapen naar Zijn beeld en dat wij, als mens, het in bruikleen hebben. Voor het CDA betekent dit in essentie dat wij in het dagelijks leven op een verantwoorde wijze willen omgaan met mens, dier en milieu. Dit zodat wij onze leefomgeving goed en, wanneer mogelijk, zelfs beter kunnen doorgeven aan toekomstige generaties.

Inwoners

De mens is het meest sociale wezen dat we kennen. Het is belangrijk dat we omzien naar elkaar zodat iedereen zich gezien voelt. Mensen staan namelijk in verbinding met anderen, op welke wijze dan ook. We streven ernaar dat niemand alleen is. Volgens het CDA zijn er voor een menswaardig bestaan drie ingrediënten nodig:

- **Bestaanszekerheid:** dat iedereen in onze gemeente kan wonen, leven en meedoen zonder voortdurende zorgen; oftewel, een minimale standaard van leven
- **Zingeving:** gezien worden, mee mogen doen en ertoe doen; een reden om het bed uit te komen
- **Gemeenschapszin:** samen verantwoordelijkheid dragen voor elkaar; het besef dat er altijd iemand naar je omziet

Het is aan de gemeente om te zorgen dat op vlakken waar zij verantwoordelijk is, er voldoende mogelijkheden voor inwoners zijn om zichzelf te ontplooiën. Daarnaast moeten inwoners erop kunnen vertrouwen dat de overheid voor je zorgt als je het zelf niet redt. De gemeente heeft in de ogen van het CDA de verantwoordelijkheid om maatschappelijke initiatieven te ondersteunen, zodat zij zich geen zorgen hoeven te maken over de toekomst, maar zich kunnen blijven richten op het bieden van zorg, welzijn of gemeenschapszin. Dat is solidariteit en gespreide verantwoordelijkheid.

Zorg en zekerheid

Zorg en zekerheid is een breed, maar zeer actueel thema. Veel inwoners hebben het in onze gemeente goed en de gemeente biedt een breed pakket aan maatregelen om inwoners die tegen uitdagingen aanlopen, op verschillende manieren te ondersteunen. Toch neemt het belang van scherpe aandacht op dit thema in de komende jaren niet af. Niet voor niets was bestaanszekerheid één van de hoofdthema's van de landelijke verkiezingen van 2023. Weten we als gemeente en gemeenschap alle inwoners te bereiken die zorg en/of ondersteuning kunnen gebruiken?

Waar staan wij voor

Als CDA Zwartewaterland staan wij voor toegankelijke en passende zorg voor inwoners die hulp nodig hebben. De gemeente heeft daar een belangrijke rol in en wij herkennen ons in de huidige aanpak waarin het begrip 'positieve gezondheid' centraal staat. Positieve gezondheid betekent dat we niet alleen mensen helpen bij ziekte, maar aandacht hebben voor aspecten van gezondheid in bredere zin: meedoen, algemeen welzijn, gezondheid en zingeving. Met aandacht voor positieve gezondheid leggen we nadruk op preventief handelen waarbij we de noodzaak voor zware zorg gedeeltelijk hopen te verminderen.

Hierin heeft niet alleen de gemeente een rol, maar ligt er ook een belangrijke taak voor de samenleving weggelegd. Dat begint bij een stabiele basis in de opvoeding en een baan die voor voldoening en voldoende inkomen zorgt, tot aan de mensen die naar je omkijken wanneer je ouder wordt of wanneer er daadwerkelijk zorgvragen zijn. Belangrijke aandachtspunten voor ons zijn dat werk moet lonen, dat jeugdzorg toegankelijk en effectief is, dat er passende hulp is om schulden te voorkomen, dat mantelzorgers en vrijwilligers ondersteuning en waardering krijgen en dat er goede en persoonlijke ondersteuning is vanuit de gemeente bij bijv. hulpmiddelen, PGB's of huishoudelijke hulp.

Dit betekent in ons beeld niet dat er meer regelingen moeten komen. Als CDA en als samenleving mogen en moeten we kritisch zijn op de effectiviteit van maatregelen. We blijven afwegen of verantwoordelijkheid en hulpverlening in bepaalde situaties bij de gemeente moet liggen of dat, met de juiste ondersteuning, de gemeenschap zelf een grotere rol kan spelen in het bevorderen van gezondheid en welzijn van de mensen om je heen.

Wat willen wij

- Zorg verlenen wanneer het nodig is;
- Meer investeren in het voorkomen van zware zorg (preventie);
- Zorgaanvragen altijd in persoonlijk gesprek behandelen;
- Onderzoek uitvoeren naar de gevolgen van vergrijzing in onze gemeente. Zijn we écht klaar voor een ouder wordende gemeente? Wat als de huidige zorgvraag verdubbeld?
- Methodiek "Positieve Gezondheid" in het hele sociale domein toepassen;
- Getrainde vrijwilligers inzetten om te helpen bij het invullen van belastingaangifte en andere financiële vraagstukken;

- Stimuleren van gezonde voeding en beweging;
- Blijven inzetten van kindpakketten en ondersteuning voedselbank;
- Elke inwoner kan meedoen aan sport of cultuur, ongeacht de financiële situatie;
- Geen huisuitzetting uit sociale huurwoning of afsluiting van gas/water/electra;
- Blijven aanbieden van het programma 'Upgrade Jezelf' om een leven lang leren mogelijk te maken;
- Ondernemers zoeken, ondersteunen en ontzorgen in het aanbieden van beschutte werkplekken voor inwoners met afstand tot werk en statushouders;
- Onderzoeken of bestaand beleid voldoende "menselijke maat" heeft en zo nodig socialer/minder hard maken;
- Maatschappelijke initiatieven in "noaberschap" (financieel) ondersteunen;
- Mantelzorgers ondersteunen met respijtzorg en mantelzorgondersteuning.

Welzijn

We leven in een enorm welvarend en rijk land en veel Nederlanders en Zwartewaterlanders kijken behoorlijk positief naar hun eigen leven. Ze voelen zich veilig, verbonden met hun omgeving en zijn tevreden over hun leven. Tegelijk is er ook een andere kant van de medaille. In onze gehaaste samenleving spelen thema's als eenzaamheid, financiële zorgen en mentale druk een steeds grotere rol. Dat zien we bij inwoners van alle leeftijden en achtergronden. Jongeren ervaren bijvoorbeeld een hoge prestatiedruk rondom school en hun sociale leven, werkende volwassenen worstelen met de balans tussen werk, gezin en vrije tijd en bij ouderen horen we vaker van zorgen over gezondheid of eenzaamheid.

Problemen staan niet op zichzelf. Uitdagingen in eerdere levensfasen werken vaak door in de daaropvolgende levensfasen en hebben niet alleen impact op de persoon zelf, maar zeer zeker ook op de sociale omgeving van die persoon. De gemeente heeft op dit gebied een steeds grotere verantwoordelijkheid gekregen en staat voor de uitdaging om met druk op de financiële middelen alsnog een inclusief, veelomvattend en preventief beleid te voeren. Vanuit de kernwaarde ‘gespreide verantwoordelijkheid’ betekent dit voor ons alleen niet dat de gemeente alles maar moet oplossen.

Waar staan wij voor

Als CDA Zwartewaterland staan wij voor een samenleving waarin inwoners regie over hun eigen bestaan kunnen houden, en waarin er vanuit de gemeente via het welzijnswerk oog, oor en, wanneer nodig, passende zorg en hulp geboden wordt. Daarbij maken wij ons hard voor een focus op preventie, een integrale aanpak en welzijnswerk als verbindende instantie tussen gemeente en maatschappelijke initiatieven, verenigingen en kerken. Op dit vlak zijn in onze gemeente de afgelopen jaren al mooie stappen gezet, maar wij zien in de komende jaren nog meer kansen. Het welzijnswerk moet daarbij op punten anders ingericht worden zodat ‘integraal’ betekent dat er zicht is op alle inwoners en niet alleen op jongeren of op ouderen. Niet alleen welzijnswerkers zijn daarbij cruciaal, maar de volle breedte van onze maatschappij is daarbij nodig: ouders, docenten, sportcoaches, zorgverleners en handhavers en ga zo maar door. Welzijnswerkers vanuit bijvoorbeeld JONG! Zwartewaterland kunnen daarbij als verbinders fungeren tussen bijvoorbeeld gemeente en ouders of tussen gemeente en maatschappelijke initiatieven en verenigingen. Ze signaleren en ondersteunen en zetten niet alleen de persoon of de groep inwoners, maar ook zijn of haar omgeving in haar kracht.

Afsluitend, maar zeker niet minder belangrijk: het CDA staat voor een veiligheidsdriehoek (gemeente, politie en justitie) die de middelen heeft om effectief in te grijpen wanneer dat nodig is. Tegelijk weten we dat er in Zwartewaterland een “meldingsverlegenheid” is. Om die reden moet er ook in de komende jaren voldoende aandacht besteed worden aan het (anoniem) melden van verdachte situaties.

Wat willen wij

- Integraal welzijnswerk door middel van van een brede welzijnsinstelling;
- Welzijnswerk voor alle leeftijden; niet alleen voor jongeren en ouderen;
- 70+'ers een huisbezoek aanbieden, zodat samen gekeken kan worden of er (gezondheids-)problemen op de loer liggen (preventie);
- Jongerenwerk ondersteunt jongereninitiatieven; faciliteert ontspanning en ontmoeting onder jongeren;
- Structurele subsidie voor de jeugdhonken in de drie grote kernen;
- Vroegsignalering door welzijnswerk, om ernstige problemen te voorkomen;
- Methode "Positieve Gezondheid" toepassen in gehele sociaal domein;
- Welzijnswerk inzetten als verbinder tussen gemeente en maatschappelijke initiatieven/verenigingen;
- Alcohol-/drugsgebruik terugdringen door preventie en professionele relatie tussen de jongere en het jongerenwerk;
- Schoolmaatschappelijk werk doorzetten;
- Pilot Kerngericht Werken in het sociaal domein structureel uitrollen naar alle kernen.

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is onmisbaar omdat het de sociale samenhang versterkt en talloze voorzieningen draaiende houdt die zonder inzet van inwoners simpelweg niet kunnen blijven bestaan. De grootste uitdaging voor de komende jaren ligt in het vinden én behouden van voldoende vrijwilligers, zeker nu vergrijzing, drukke levens en het wegvallen van kartrekkers organisaties kwetsbaar maakt.

Waar staan wij voor

Het CDA Zwartewaterland staat voor een hechte, betrokken gemeenschap waarin inwoners, verenigingen en de gemeente samen verantwoordelijkheid dragen voor onze mooie gemeenschap en omgeving. We kiezen daarbij voor ondersteuning van vrijwilligers en organisaties, bieden ruimte voor initiatieven van onderop en we investeren om bekendheid van verenigingen, organisaties en vrijwilligerswerk onder inwoners en, specifiek, jongeren meer onder de aandacht te brengen. Dit zodat er continuïteit is en we onze verenigingen en stichtingen meer toekomstbestendig maken.

Wat willen wij

- Maatschappelijke initiatieven (financieel) ondersteunen;
- Versterken lokaal vrijwilligersbeleid door versteviging van het Coördinatiepunt Vrijwilligerswerk en de mantelzorg/vrijwilligerswerkconsulenten;
- Vrijwilligers(-organisaties) ondersteunen met gratis Verklaringen omtrent gedrag (VOG's) en advies/hulp bij verzekeringen en vergunningsaanvragen etc.;
- Aanbieden van maatschappelijke stages en stimuleren van talent en ontmoeting vanuit de Maatschappelijke Diensttijd.

Sport

Voldoende sport en beweging zijn niet alleen cruciaal voor de gezondheid en het welzijn van inwoners van Zwartewaterland, maar ook voor de onderlinge verbondenheid. Juist bij belangrijke doelgroepen zoals bij jongeren in de leeftijd tussen 13 en 18 jaar kan hier nog veel gewonnen worden. De grootste uitdagingen liggen in het bereiken van doelgroepen die minder makkelijk in beweging komen, het toegankelijk houden van sport op bijv. financieel vlak, maar zeker ook voor mensen met een beperking en het toekomstbestendig onderhouden van sportvoorzieningen.

Waar staan wij voor

Het CDA Zwartewaterland staat op sportgebied voor een gemeente waarin iedereen kan meedoen: van jeugd tot senioren, van recreanten tot mensen met een beperking. Dit betekent dat we sporten en beweging stimuleren door verlenging van het Sportakkoord, de inzet van buurtsportcoaches, door te investeren in betaalbare en toegankelijke sportmogelijkheden, inclusief mogelijkheden voor mensen met een beperking (zoals G-teams) en door te investeren in toekomstbestendige voorzieningen. Zo bouwen we aan een sportieve gemeenschap waarin niemand aan de zijlijn hoeft te staan en waar we elkaar helpen om gezond en actief te blijven.

Wat willen wij

- Verlenging van het lokale Sportakkoord en doorzetten van de buurtsportcoaches;
- Sportverenigingen stimuleren en ondersteunen bij het toegankelijker maken voor mensen met een handicap;
- Naast normale zwemlessen moet ook schoolzwemmen weer worden aangeboden;
- Een verharde natuurijsbaan in Hasselt op een nieuwe locatie en met een grotere sportaccommodatie;
- Een veilige buiten zwemplek in Genemuiden.

Samenwerking met inwoners

Als inwoner van een straat weet jij zelf het beste hoe hard er gereden wordt, waar een drempel wel of niet effectief is en waar altijd te weinig parkeerplaatsen beschikbaar zijn. Ook in het sociale domein weet een gebruiker van zorg véél beter hoe de zorg beleefd wordt, dan een ambtenaar of gemeenteraadslid die aan de beleidskant aan de knoppen draait.

Inwoners gaan er vanuit dat de gemeenteraad hen vertegenwoordigd. Toch voelen inwoners zich soms bedrogen als hetgeen zij belangrijk vinden, niet passend door de gemeente wordt opgepakt. Het is een wisselwerking dat de politiek nadrukkelijker aan inwoners moet vragen wat zij belangrijk vinden, maar ook dat inwoners - niet alleen via sociale media, maar ook via de politiek - zich laten horen als zij iets belangrijk vinden. Het is aan de gemeente om deze mogelijkheden voldoende te bieden.

Waar staan wij voor

Het CDA Zwartewaterland ziet inwoners als deskundigen van hun eigen leefomgeving. Dat betekent idealiter dat de gemeente beleid samen met inwoners opstelt en zo ook keuzes maakt, maar de praktijk is soms weerbarstiger. Alsnog blijft het van groot belang dat de gemeente in gesprek gaat en blijft met inwoners en daarbij goed luistert naar hoe zij hun omgeving zien en hoe zij tegen bepaalde plannen aankijken. Daarbij moet het niet een 'wij-zij' situatie zijn tussen gemeente en inwoners, maar zijn gemeente, ambtenaren en gemeenteraad echt een onderdeel van de gemeenschap. Dat vraagt niet alleen van gemeenteraad en ambtenaren dat zij hun oor te luister leggen en goed communiceren, maar vraagt ook verantwoordelijkheidsbesef van inwoners zelf. De SIRE-reclame van begin jaren 2000 zei het mooi: 'de maatschappij, dat ben jij'.

Wat willen wij

- Cliënttevredenheidsonderzoeken jaarlijks blijven uitvoeren en voorzien van concrete controleerbare actiepunten nadat deze zijn opgeleverd;
- De adviesraad Sociaal Domein uitbreiden met een jongeren- en ouderen-platform;
- De vernieuwde Jongerenraad betrekken bij relevante ontwikkelingen;
- Stimuleren van initiatieven vanuit de gemeenschap zoals via Verrijk je Wijk;
- Grote projecten in de wijk worden in een vroeg stadium besproken met inwoners van de wijk, zodat zij wensen en bedenkingen vroegtijdig kenbaar kunnen maken.

Ruimte en Economie

De fysieke omgeving van onze kernen en het daaromheen liggende landschap van onze mooie gemeente worden gekenmerkt door een aantal kansen, maar tegelijkertijd ook grote uitdagingen: de vraag naar woningen is groot en zal niet dalen, we hebben een sterke agrarische sector, de lokale economie bloeit en we willen goed omgaan met klimaatverandering via bijvoorbeeld de regionale energiestrategie. Deze thema's staan niet op zichzelf, maar hebben een direct raakvlak met elkaar: hoe kijken we bijvoorbeeld aan tegen groei van industrie en wonen ten opzichte van landbouwgrond? In de komende hoofdstukken gaan we in op hoe wij als CDA Zwartewaterland tegen deze thema's aankijken en hoe wij inzetten op duurzame groei.

Wonen

In de afgelopen jaren zijn er in Zwartewaterland in met name Hasselt (Om de Weede) en Genemuiden (Tag West) flink wat woningen gebouwd. Ook zijn er diverse plannen en projecten in een vergaande fase van voorbereiding. Als CDA Zwartewaterland hebben wij ons de afgelopen jaren vol ingezet voor snel bouwen, maar er zijn grote verschillen in de hoeveelheid gebouwde per kern. Daarnaast is het zeker nog niet voldoende om te borgen dat iedereen een passende woning kan vinden voor zijn of haar gewenste woonsituatie; laat staan dat die woning in plaats staat waar hij of zij wil wonen. De bouwsteen Wonen van de gemeente is op basis van de woningbouwbehoefte geactualiseerd en onderstreept dit beeld. De komende jaren, maar ook in de jaren na 2030 zal er vol doorgebouwd moeten worden. Het woonbehoefteonderzoek dat in 2024 is uitgevoerd, laat zien dat er in de periode 2025 – 2035 zeker 750 tot 1000 woningen gebouwd moeten worden.

Waar staan wij voor

Als CDA Zwartewaterland blijven wij in de eerste plaats nadruk leggen op het maken van snelheid. De gemeente moet een aanjager zijn in het woningbouwproces en geen belemmering. Tegelijkertijd is alleen 'bouwen, bouwen, bouwen' niet voldoende. We moeten rekening houden met de verschillende doelgroepen die zoeken naar woningen en nieuwe woningen staan er niet voor 5 of 10 jaar, maar (hopelijk) voor veel langer. Dat vraagt zorgvuldige, maar duidelijke keuzes in wat we bouwen, waar we bouwen en hoe we bouwen. Oftewel, een gemeente die regie houdt en voorbij de horizon van de komende jaren kijkt. De komende jaren maken wij ons daarom hard dat er niet alleen voldoende gebouwd gaat worden in Hasselt, maar ook in Genemuiden, Zwartsluis, Kamperzeedijk, Mastenbroek en het buitengebied.

Een ander belangrijk focuspunt voor ons is dat het aanbod aansluit op de woningbehoefte in kwantiteit en kwaliteit. Dat betekent: voldoende en betaalbare woonruimte voor jongeren en gezinnen, kwalitatief woningaanbod voor ouderen en voldoende en betaalbare zorgwoningen. Dat betekent verder: groter denken voor voldoende woningbouw in Hasselt en Zwartsluis, inbreiding boven uitbreiding en klimaat adaptief bouwen. De oplossingsrichtingen die nu worden gezocht mogen in ons beeld nog wel iets ambitieuzer. Hierbij is het voor ons wel van belang dat inbreidingsplannen niet ten koste gaan van bijvoorbeeld het woonklimaat en de leefbaarheid van de buurt eromheen. Bij inbreiding hebben we daarom aandacht voor behoud of verbetering van de hoeveelheid groen in de wijk, voor goede bereikbaarheid en voor behoud van voorzieningen.

Wat willen wij

- Inzetten op sociale woningbouw en goedkope koopwoningen voor jongeren, ouderen en alleenstaanden;
- Een Mastenbroeker moet zicht hebben op een woning in Mastenbroek en een Sluuziger op een woning in Zwartsluis;
- Toekomstige uitbreidingen moeten een passende mix qua woningtypes bevatten;
- Behouden startersleningen om starters te ondersteunen;
- Ruimte bieden voor Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) en andere bijzondere woonvormen;
- Stedenbouwkundige visie opstellen voor behoud van voldoende voorzieningen in kernen (Hasselt/Zwartsluis) en versterken van winkellocaties;
- Als gemeente regie houden op woningbouw in Kamperzeedijk met voorkeur voor woningbouw bij de kern en goede balans tussen kwaliteit en snelheid;
- Kleinschalige woningbouw in Mastenbroek (passend in de omgeving);
- Type en hoeveelheid woningen moeten altijd aansluiten bij de gemeenschapszin en lokale cultuur;
- Nieuwbouw voor huisvesting arbeidsmigranten op één locatie in iedere kern;
- Beter benutten van gronden en locaties Zwartsluis;
- Onderzoeken naar integraal plan voor woningbouw, maatschappelijke functies (school/opvang/muziekvereniging) en openbaar groen op locatie sportveld aan de van der Vechtlaan in Hasselt;
- Onderzoek naar integraal plan voor woningbouw (incl. levensloopbestendig/woningen voor ouderen), maatschappelijke functies en groen op de IJsbaanlocatie in Genemuiden; voorwaarde hierbij is wel dat er een goede, nieuwe locatie voor de ijsbaan gevonden wordt;
- Nieuwe woonwijken klimaatadaptief inrichten;
- Blijvende focus op verduurzaming en isolatie van woningen;
- Meenemen van voorzieningen om leefbaarheid van wijken te behouden en te bevorderen.

Klimaat

Klimaatverandering lijkt in tijden van internationale spanningen, stijgende kosten en andere maatschappelijke zorgen soms naar de achtergrond te verdwijnen. Toch verandert het klimaat onverminderd door en blijft de noodzaak van duurzame keuzes daarmee even belangrijk als voorheen. Juist als gemeente dragen we verantwoordelijkheid om vooruit te kijken en verstandig om te gaan met onze leefomgeving. Dat vraagt om keuzes die niet alleen inspelen op de uitdagingen van vandaag, maar ook recht doen aan de generaties van morgen. Daarom blijft duurzaamheid een rode draad in het handelen, ook wanneer andere thema's de aandacht opeisen. Zo bouwen we stap voor stap aan een toekomstbestendige, leefbare en veerkrachtige gemeente.

Waar staan wij voor

Als CDA Zwartewaterland staan wij voor een gemeente en gemeenschap waarin duurzaamheid een rode draad vormt in ons handelen, ook wanneer andere thema's meer de aandacht opeisen. Dat betekent niet ineens dat alles anders moet, maar vooral dat we bij alle thema's, keuzes en beleidsstukken de impact op ons Zwartewaterland van over 20 en 50 jaar blijven meewegen en dat we de inwoners en ondernemers van Zwartewaterland stimuleren en helpen bij verdere verduurzaming van huis, onderneming en omgeving.

Verduurzaming is breder dan enkel minder energieverbruik of betere isolatie; het gaat ook over het behouden en verbeteren van onze leefomgeving. Er zijn al mooie stappen gezet om Zwartewaterland minder 'grijs' te maken, maar voldoende ruimte voor groen en behoud van de biodiversiteit in onze gemeente blijft voor ons van groot belang.

Wat willen wij

- Proactief duurzame initiatieven ondersteunen en faciliteren;
- Aanjagen van verduurzaming sociale woningvoorraad bij woningbouwcorporaties;
- Geen leges in rekening brengen bij aanvragen voor (kleine) duurzaamheidsinitiatieven;
- Regie houden bij grote landschappelijke vraagstukken;
- Behouden van biodiversiteit;
- Verbeteren van klimaatbestendigheid en leefbaarheid door vergroenen leefomgeving.

Energie

Vanuit klimaatverandering is het een kleine stap naar energie. Jarenlang was energie een vanzelfsprekendheid. Er was altijd voldoende, het was betaalbaar en we hoefden ons niet af te vragen waar het vandaan kwam of wat de impact op het milieu was. Tijden zijn veranderd: Russisch gas of aardgas uit Groningen is geen optie meer, fossiele bronnen raken uitgeput en zorgen voor teveel schade aan milieu en leefomgeving en de totale energie- en elektriciteitsbehoefte neemt nog steeds toe. Dit alles komt vandaag de dag samen en zorgt ervoor dat de energietransitie ook in onze gemeente een uitdaging is: netcongestie remt de groei en verduurzaming van bedrijven, woningbouwprojecten en maatschappelijke voorzieningen. Daarnaast staan er in de kernen en in het buitengebied relatief veel oudere, matig geïsoleerde woningen waardoor inwoners aanlopen tegen de flink toegenomen energielasten. Als laatste vraagt het veel uitvoeringscapaciteit en kennis vanuit de gemeente en komt alles samen in het ruimtelijke vraagstuk in het buitengebied.

Een aantal van deze problemen overstijgen onze gemeente, maar vragen wel om een adequate en scherpe houding vanuit raad en college.

Waar staan wij voor

Als CDA Zwartewaterland staan wij daarom voor een gemeente die niet afwacht, maar scherp is op wat er komen gaat. We proberen daarbij een beeld te vormen van de lange termijn en moeten tegelijk handelen en keuzes maken op basis van de informatie die nu beschikbaar is. Als CDA Zwartewaterland vinden wij daarbij het meest belangrijk dat we aan de juiste tafels zitten en daarbij stevig opkomen voor de belangen onze inwoners en ondernemers. Daarbij maken we gebruik van bestaande samenwerkingsverbanden zoals de Regio Zwolle en benutten we connecties binnen provincie en het Rijk. Ook letten we scherp op innovaties rondom kleine kerncentrales, volgen we de aanleg van het Waterstofnetwerk op de voet en stimuleren/faciliteren we lokale energiehub's.

Wat willen wij

- Faciliteren van ondernemers bij totstandkoming lokale energiehub's/GTO's (groepstransportovereenkomsten);
- Samen met MKB de energieopgaven in kaart brengen en mogelijkheden bieden;
- Onderzoek naar en ondersteuning bij Regionaal Energiebedrijf/coöperatie voor realisatie van doelstellingen van de Regionale Energiestrategie (RES);
- Connecties binnen regio, provincie en Rijk gebruiken om belangen van ondernemers en daarmee de gemeente onder de aandacht te brengen;
- Inzetten van financiële hulpmaatregelen voor het tegengaan van energiararmoede.

Agrarische sector

Een vitale agrarische sector is zowel voor de lokale economie als voor de ruimtelijke kwaliteit van ons buitengebied van groot belang. Toch staat de sector op een aantal thema's onder druk door uitdagingen van binnenuit, maar zeker ook van buitenaf. Voorbeelden van thema's die de komende jaren blijven spelen zijn de stikstofproblematiek, leefbaarheid en veiligheid op het platteland, bodemdaling, concurrentie om grond door uitbreiding van industrie/woonwijken en verduurzaming van onze energievraag via de uitrol van de Regionale Energiestrategie.

Waar staan wij voor

Als CDA staan wij voor een vitale agrarische sector en inzet voor behoud van de kwaliteit van de verschillende landschappen van Zwartewaterland. Wij zetten ons in om hoogwaardige landbouwgronden in het buitengebied (onder andere in Genne, Streukel, Baarlo en de Velde) en in de polder Mastenbroek te beschermen voor willekeurige ruimteclaims vanuit de woningbouw en energietransitie. Toch sluiten wij onze ogen niet voor bepaalde uitdagingen en moeten we realistisch zijn over de toekomst. Daarnaast is de verwachting dat leegstand in het buitengebied toeneemt door voornamelijk gebrek aan opvolging. Het CDA staat in zulke situaties niet onwelwillend tegenover een verandering van de bestemming, maar vindt het van groot belang dat, zoveel als mogelijk, de nieuwe bestemming aansluit bij de kwaliteiten en kenmerken van het buitengebied. Dit betekent dat er bijvoorbeeld ruimte gegund wordt voor een zorgboerderij of een andere vorm van eigentijds ondernemerschap.

Wat willen wij

- Een vitale agrarische sector;
- Behouden van de ruimtelijke structuren en kwaliteit van het landschap
- Een integrale visie op het (agrarisch) buitengebied. Opgesteld voor- en door agrariërs en bewoners van het buitengebied;
- De inzet van erfcoaches blijven benutten voor vraagstukken op korte termijn;
- Bescherming van hoogwaardige landbouwgronden;
- Kleinschalige woningbouw in de kern van Mastenbroek.

Verkeer en mobiliteit

Goede verbindingen tussen Zwartewaterland en de gemeentes om ons heen zijn van cruciaal belang voor onze inwoners en bedrijven. We werken in andere gemeentes, gaan daar naar school of bezoeken familie en vrienden. Dat doen we per fiets, met de auto, met het OV, sommigen lopend en anderen zelfs over het water. We hebben als gemeente voor al deze middelen goede connecties, maar dat is geen vanzelfsprekendheid. Wegen moeten onderhouden worden, de brug bij Hasselt is bijna einde levensduur, OV-verbindingen werden opgeheven en bussen reden niet betrouwbaar. Ook neemt het inwonersaantal van onze regio toe en maken dus steeds meer mensen gebruik van dezelfde wegen en verbindingen. Dit alles zit de mobiliteit van onze inwoners en de betrouwbaarheid en veiligheid van het verkeersnetwerk in onze gemeente onder druk.

Waar staan wij voor

Als CDA Zwartewaterland maken wij ons daarom hard voor goede en betrouwbare verbindingen binnen onze gemeente en tussen onze gemeente en omliggende gemeenten voor **alle** inwoners en bedrijven. Dat betekent dat wij ons de komende jaren bij de provincie blijven inzetten voor verdere verbetering van de OV-verbindingen in de regio, dat we goed zijn aangehaakt bij de renovatieopgave van de Zwartewaterbrug (en daarbij opkomen voor belangen van inwoners en bedrijven) en dat we verkeersknelpunten goed monitoren en die aanpakken wanneer nodig.

Daarbij verliezen we verkeersveiligheid niet uit het oog. We zetten ons blijvend in voor het verbeteren van de verkeersveiligheid rondom publieke voorzieningen zoals scholen, verzorgingshuizen en winkellocaties en maken tempo met de realisatie van een fietspad aan de Zandvoortweg en een fietspad tussen Hasselt en Genemuiden; iets waar wij ons al jaren hard voor maken.

Wat willen wij

- Borgen van sterke betrokkenheid inwoners, bedrijven en gemeente bij vervanging en renovatie van de Zwartewaterbrug in Hasselt;
- Blijvende verbetering van het regionale openbaar vervoer door samen met de provincie aan de knoppen te zitten;
- Agenderen van verkeersknelpunten rondom Hasselt bij de provincie;
- Verbeteren van verkeersveiligheid rondom publieke voorzieningen zoals scholen, verzorgingshuizen en winkellocaties etc.;
- Realisatie van fietspad bij de Zandvoortweg;
- Realisatie van snelle fietsverbinding tussen Hasselt en Genemuiden.

Huisvesting migranten

Huisvesting van arbeidsmigranten, statushouders en asielzoekers is in omliggende landen en in Nederland een 'hot item'. Zo ook hier in Zwartewaterland. In onze gemeente wonen met name in Zwartsluis relatief veel arbeidsmigranten en sinds het begin van de inval van Rusland in Oekraïne zijn er in Hasselt en aan de Kamperzeedijk grote opvanglocaties voor Oekraïners. Ook heeft er in eind 2022/begin 2023 in Genemuiden een periode een boot in de haven gelegen waarop recent aangekomen asielzoekers werden gehuisvest. De opvang van Oekraïners en van asielzoekers was niet mogelijk zonder de steun van veel vrijwilligers vanuit de samenleving en is een voorbeeld van omzien naar elkaar. Dat is noemenswaardig en tegelijk vormt blijvende hulp voor Oekraïners of toekomstige huisvesting van asielzoekers om verschillende redenen steeds meer een uitdaging.

Waar staan wij voor

Als CDA Zwartewaterland zijn wij niet blind voor sentimenten in de samenleving, maar tegelijkertijd past het bij onze gemeenschap om ook lokaal verantwoordelijkheid te nemen voor uitdagingen qua huisvesting en zorg voor arbeidsmigranten, asielzoekers, statushouders en Oekraïners. Arbeidsmigranten, statushouders etc. zijn niet minder/anders dan iedere andere inwoner van Zwartewaterland en veel van hen leveren een belangrijke bijdrage aan onze gemeenschap en lokale economie. Dat brengt verantwoordelijkheid met zich mee voor passende zorg en huisvesting voor deze groepen.

Het is in ons beeld wel belangrijk om daar goede kaders voor te formuleren: opvanglocaties moeten bijvoorbeeld passen bij de draagkracht van de kern/omgeving waarin ze geplaatst worden en er moet goede aandacht zijn voor leefbaarheid van zowel omwonenden als de bewoners van de opvanglocatie zelf. Dit hangt sterk af van kwaliteit van de opvanglocatie, de locatie zelf en de wijze waarop de bewoners van de opvanglocatie in de samenleving worden opgevangen. Een belangrijke waarde die wij hierbij hebben is 'wie goed doet, goed ontmoet'.

Wat willen wij

- Ruimte bieden voor goede huisvesting van arbeidsmigranten aan de randen van kernen/industrieterreinen;
- We hebben allereerst oog voor de mensen en hulpvragen;
- We combineren opvanglocatie(s) voor statushouders, Oekraïners en asielzoekers;
- Als gemeente en gemeenschap zorgen we voor een goede landing. Dit vanuit de gedachte 'wie goed doet, goed ontmoet'. We borgen daarbij draagvlak vanuit kerken en maatschappelijke organisaties;
- Locaties moeten van voldoende omvang en kwaliteit zijn. Dit met het oog op voorzieningen, efficiëntie en veiligheid;
- Locaties moeten aansluiten op de kernen en niet op te ver afstand komen te liggen. Dat zorgt voor ongewenste situaties.
- Locaties moeten goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer.

Regio Zwolle

De Regio Zwolle is een samenwerking tussen 22 gemeenten, 4 provincies, onderwijsinstellingen en ondernemers en ontwikkelt zich de laatste jaren tot een dynamisch en samenhangend gebied waar intensief door deze organisaties samengewerkt wordt. Mede door bedrijven uit onze gemeente wordt de Regio Zwolle meer en meer een economische topregio. Steeds meer gezamenlijke projecten op het gebied van mobiliteit, woningbouw, klimaat en innovatie krijgen hier vorm of ontvangen subsidie via de regiolobby (zoals bijvoorbeeld het toekomstig fietspad tussen Genemuiden en Hasselt). Door deze regionale aanpak ontstaan kansen die wij als gemeente moeilijk zelfstandig kunnen realiseren. De regio Zwolle groeit daarmee uit tot een belangrijke schakel in de brede ontwikkeling van Nederland en als gemeente Zwartewaterland is het belangrijk om daarop aan te haken.

Waar staan wij voor

Als CDA Zwartewaterland staan wij positief tegenover de Regio Zwolle en juichen we toe dat er op een aantal grote thema's actief wordt samengewerkt om de positie van de regio te versterken en de regionale belangen te behartigen. Het biedt kansen voor onze lokale economie en het helpt ons om lokale en regionale infrastructurele en energieproblemen in Den Haag onder de aandacht te brengen. Het leven en ondernemen stopt namelijk niet bij de gemeentegrenzen. Daarbij is het wel van belang om grip te houden op wat de Regio doet en waar de Regio voor staat. De Regio moet alleen voor die thema's ingezet worden waarbij het daadwerkelijk van belang is om als Regio gezamenlijk te acteren. Lokale thema's horen daar dus niet bij. Ook staat bij ons voorop dat de kwaliteit en identiteit van Zwartewaterland daarbij nooit in het geding mogen komen.

Het opkomen voor de belangen van Zwartewaterland en het verzilveren van lokale kansen gaat niet zonder goede plek aan tafel. We mogen daarbij een wat grotere blik naar 'buiten' hebben. Zodoende vinden wij stevige vertegenwoordiging vanuit B&W in de Regio van belang. Daarnaast staan wij voor een eerlijke en verantwoordelijke bijdrage: we halen niet alleen, maar we brengen ook.

Wat willen wij

- Het aanpakken en verzilveren van kansen die de Regio Zwolle biedt;
- Grip houden en bijdragen: een stevige vertegenwoordiging van B&W aan tafel bij de Regio Zwolle;
- Verbetering van de bereikbaarheid tussen Zwartewaterland en de rest van de regio;
- Behouden kwaliteit en identiteit van Zwartewaterland;
- Verbetering van het openbaar vervoer van/naar/binnen Zwartewaterland;
- Topwerkplek Tapijtkluster versterken door regionale samenwerking;
- Geen verplaatsing van voorzieningen van Zwartewaterland naar Zwolle;
- Geen herindeling van gemeenten.

Lokale economie

De economie van Zwartewaterland is divers, kent een hoge mate van ondernemerschap en vormt een belangrijk uithangbord voor onze gemeente. Zie bijvoorbeeld de topwerklocatie tapijt in Genemuiden en Hasselt en de nautische industrie in Zwartsluis. Daarbij zorgen de lokale bedrijven voor veel werkgelegenheid voor zowel de eigen gemeenschap als voor de regio als geheel. Tegelijk worden ook onze ondernemers geraakt door uitdagingen/problemen die bijna alle bedrijven landelijk raken: energie (geen ruimte op het net) en verduurzaming, personeelstekorten (kwalitatief en kwantitatief) en grote, technologische veranderingen. Ondernemers kunnen daarbij niet stilstaan en wij als gemeente kunnen en mogen dat zodoende ook niet.

Waar staan wij voor

Als CDA Zwartewaterland zijn wij trots op de ondernemers en het ondernemerschap in onze gemeente. Daarbij staan wij voor een gemeente die niet op de stoel gaat zitten van ondernemers, maar hen ondersteunt bij verduurzaming en het benutten van sociaal kapitaal. Een gemeente die werkgeverschap aantrekkelijk maakt en barrières wegneemt bij bijvoorbeeld vergunningsaanvragen.

Wat willen wij

- **Werkgeverschap aantrekkelijk maken** en houden voor het MKB en de ZZP'ers. Hierbij willen wij actief schijn ZZP-constructies tegengaan en ruimte geven aan de echte ZZP'er. Daarnaast is het aanvragen van subsidies/vergunningen voor met name kleine ondernemers een tijdrovende taak en brengt het aan de achterkant ook veel verantwoording en administratie met zich mee;
- **De gemeente als facilitator en niet als belemmering:** voorbeeld hiervan is het Ondernemersfonds Genemuiden; de ondernemers weten het beste welke initiatieven werken en hoe gelden vanuit het fonds het beste besteed kunnen worden. Daarnaast zet de gemeente zich hier al actief voor in via het ondernemersloket. Het CDA koestert dit loket;
- **Een duurzamere economie:** verduurzaming hoeft niet alleen een kostenpost te zijn, maar biedt ook kansen. Er is meer ondernemerschap en experimenteerruimte nodig en de gemeente kan hierin een aanjager en facilitator zijn;
- **Een sociale economie:** waar mogelijk maatschappelijke meerwaarde mee laten wegen bij het aanbesteden van lokale werkgelegenheid. Daarnaast stimuleren en faciliteren dat de juiste mens op de juiste plaats aan de slag kan.

Toerisme en cultuur

Zwartewaterland heeft als geheel een unieke uitstraling en iedere kern en buurtschap daarin heeft zijn eigen karakter. De afgelopen jaren is er via investeringen in o.a. het centrum van Hasselt en bijv. de grondige renovatie van het Tapijtmuseum ingezet op het aantrekken van toeristen naar onze gemeente. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen en steeds meer mensen weten de toeristische trekpleisters in onze gemeente te vinden. Dat is fijn, maar hier stopt het niet! We zijn als gemeente nog te bescheiden over alles wat onze gemeente te bieden heeft. Wij willen dat de gemeente nog duidelijker uitdraagt wat hier allemaal al kan en wat er nu gebeurt. Door beter te benutten wat we hebben, kunnen we meer bezoekers aantrekken én vasthouden.

Waar staan wij voor

Als CDA Zwartewaterland staan we zodoende voor een gemeente die met trots uitdraagt wat onze plaatsen, omgeving en gemeenschap te bieden hebben, een gemeente die ondernemers en initiators van evenementen faciliteert, ondersteunt en stimuleert en een gemeente met visie hoe we in de komende jaren toeristen/bezoekers nog beter halen en houden.

Wat willen wij

- Een duidelijke visie op toerisme en recreatie;
- Op scholen kennis maken met muziek, kunst en cultuur;
- Nog nadrukkelijker samenwerken met buurgemeenten op het gebied van cultuur en toerisme en het faciliteren van onderlinge samenwerking tussen lokale initiatieven;
- Faciliteren van grote én kleine cultuurinitiatieven en evenementen door bijvoorbeeld ondersteuning bij vergunningsaanvragen, promotie etc.;
- Het inzetten van een cultuurcoach voor jongeren;
- Verbinden van organisaties en ondernemers;
- Verbeteren van infrastructuur (fietspaden, OV-verbindingen, goede bewegwijzering).

Bestuur en financiën

Rol van de raad

De afgelopen raadsperiode hebben wij als CDA constructief oppositie gevoerd. Waar accentverschillen te maken waren, hebben wij als CDA onze wensen op tafel gelegd. Het valt op dat de coalitie bij raadsvoorstellen niet graag afwijkt van het voorstel van het College van B&W. Dit is begrijpelijk, maar hierdoor is het voor de oppositie moeilijker om aanpassingen te maken. We zien vaak overeenkomsten met andere partijen in de coalitie, maar hen bewegen tot het aanbrengen van accenten is moeizaam. Dat is jammer, want dat komt de samenleving in onze ogen niet ten goede.

Waar staan wij voor

Als CDA Zwartewaterland staan wij voor een betrouwbare, zorgvuldige en constructieve manier van politiek bedrijven. Als lokale partij, maar vooral ook als inwoners van de kernen en de gemeente zelf, willen we via onze netwerken en onze kennis van lokale uitdagingen een bijdrage leveren aan stabiel, betrouwbaar en goed gemeentelijk beleid.

Wat willen wij

- Voortzetting van huidige structuur met burgerraadsleden (initiatief van het CDA);
- Herziening van het de vergaderstructuur, meer inspraak van inwoners, meer debat;
- Inwoners meer- en eerder betrekken bij grote ontwikkelingen in hun directe omgeving;
- Nemen van verantwoordelijkheid; ongeacht of dit vanuit coalitie of oppositie is.

Gemeentefinanciën

Onze gemeente staat er op dit moment financieel redelijk goed voor. Op basis van de huidige doorkijk van onze gemeente is ook de komende jaren de begroting zo goed als sluitend (tot en met 2028 worden structurele kosten door structurele middelen gedekt). Daarnaast is de algemene reserve van voldoende omvang. Tegelijk zijn er een aantal onzekerheden en uitdagingen die de komende jaren invloed op onze financiële situatie kunnen gaan hebben. Dit zijn onder andere:

- Het wegvallen van structurele middelen vanuit het Rijk voor o.a. Jeugdzorg;
- Herziening van het Gemeentefonds en daarmee onzekerheid over de structurele bijdrage vanuit het Rijk;
- Structurele kostenstijgingen in het Sociaal Domein;
- Regelmatig wisselende kabinetten met wisselend beleid als gevolg;
- "Meer taken, maar geen knaken." De trend dat veel overheidstaken naar de gemeente verschoven worden, maar niet van een passend budget zijn voorzien;
- Grote maatschappelijke problemen, zoals stikstof en netcongestie, die voor vertraging in procedures zorgen, met langere doorlooptijden (en dus kosten) als gevolg;
- Stijgende bouwkosten;
- Achterstallig onderhoud van gemeentelijk vastgoed;

Waar staan wij voor

Als CDA Zwartewaterland staan wij voor degelijk en doelmatig begrotingsbeleid. Dat betekent dat de gemeentelijke begroting in balans moet zijn. Structurele kosten worden met structurele middelen gedekt. Onze algemene reserve moet voldoende reserve bevatten, maar niet overmatig groot zijn. Als dat het geval is, kan er beter worden geïnvesteerd in maatregelen die op lange termijn een structureel positieve uitwerking hebben, zoals het investeren in de gebouwen waar de gemeente eigenaar van is. Als er incidentele overschotten zijn, gebruiken we deze om allereerst onze reserves aan te vullen en als deze voldoende zijn, om het volgende jaar extra werkzaamheden uit te voeren.

Wat willen wij

- Gemeentefinanciën in balans: voldoende reserve, maar niet oppotten;
- Verbeteren van doelmatigheid van uitgaven door goede analyse- en rapportagetools;
- Uitwerken van scenario's over de ontwikkeling van inkomsten en uitgaven in de komende jaren;
- Herziening van het maatschappelijk vastgoedbeleid;
- Duidelijke prioriteiten vanuit B&W en gemeenteraad;
- Open en heldere communicatie richting inwoners over financiële uitdagingen en keuzes;
- Geen verhoging van belastingen zonder noodzaak vanuit begroting en/of algemene reserve.